

Soma'da Maden İşçisiydi Mehmet

– harikaufuk · 05 Ocak 2016

SOMA'DA MADEN İŞÇİSİYDİ MEHMET

Mehmet, her zamanki gibi sabah ezanıyla uyandı. Çocuklar uyanıp rahatsız olmasınlar diye parmak uçlarına basarak banyoya gitti. Abdestini aldı. Yüzünü yıkarken aynadaki görüntüsü ona çok bitkin göründü. Kolay değil, on yıldır Soma'daki maden ocağında kazma kürek çalışmak... Daha da çalışmak zorundaydı. Askerden geldikten sonra bir süre iş aramış ama bulamamıştı. Mecburen bu işe başlamıştı. Eve helal ekmek götürmek uğruna varsın eli yüzü kara olsun. Düşünceleri kara değildi, kalbi tertemizdi ya yetmez miydi? İş zordu ve oldukça riskliydi. "Kolay iş var mı sanki?" diye mırıldandı. Yaşam mücadelesi onu erkenden yıpratmıştı. Henüz 33 yaşındaydı. Saçlarına birkaç tel kır da düşmüştü. Umursamadı, zaten hayatı boyunca kendini umursamamıştı ama kendini umursayan da olmamıştı eşi Ayşe'nin dışında...

Eli yüzü kara maden işçisiydi. Otobüse binse cici hanımlar, cici beyler kendisinden uzak durmaya çalışırlardı. En başta bu durum onu çok üzüyordu ama zamanla aldırmamayı öğrendi. Üç çocuk babasıydı. Büyük oğlu Hasan Ali ilkokul 3. Sınıftaydı. Ortanca çocuğu Hüseyin bu yıl ilkokula başlamıştı, kızı ise henüz dört yaşındaydı. Komşu çocuğunun "Barbie" bebeğinden istemişti kızı Meryem Sevim ama Mehmet'in kazancı sadece boğazlarına yetiyordu. Kurban bayramından kurban bayramına et yiyebiliyorlardı. Bayramda hayırsever komşularının getirdikleri et miktarına göre sevinçleri artıyordu. Fazla ise kavurma yaparak küçük bir kaba koyup saklıyorlardı. Ayşe'nin tabiriyle utanılacak bir misafir geldiğinde yüzlerini ağartmak için bu sakladıkları kavurmadan pişirdikleri sulu patates yemeğine iki kaşık koyuyorlardı. Yemeğin yanında da mis gibi bulgur pilavı ve Ayşe'nin meşhur lahana turşusu konuklar için ziyafet sofrası oluşturuyordu adeta... Köyden gelen un, bulgur, tarhana aile bütçesine önemli bir katkıydı. Eli lezzetli derlerdi ona komşuları... Hakikaten de pişirdiği her aşı lezzet katardı Ayşe Hanım...

Ayna karşısında babasına ne kadar da benzediğini düşündü Mehmet... "Kaderimiz benzemesin." sözleri dudaklarından istemsizce döküldü. Mehmet'in babası Hasan da maden işçisiydi. Evden ayrılırken helallik isterdi ailesinden ve her seferinde Mehmet'in annesinin gözleri dolardı. Meryem Hatun, başına bağladığı boncuk işlemeli yazmasının ucuyla gözlerini silerdi ve ağladığını kocasına belli etmemeye çalışırdı.

Meryem Hatun; eşinin olmadığı gecelerde dört çocuğunu etrafına toplardı. Genelde bulgur pilavı veya tarhana çorbasından oluşan yemeklerini yedirirdi. Çocuklarını uyutmadan önce onlara güzel masallar anlatırdı. Bildiği masalların hepsini anlatıp bitirdiği için bazen yeni masallar uydururdu. Yahut her masaldan birer bölüm anlatarak bir nevi masal potpurisi yapardı. Gözü yükseklerde değildi. "Karnım tok, sırtım pek olsun da bana yeter. Ağa da benim paşa da..." derdi komşularına...

Kocasından kendisi için bir şey istemezdi. Komşuların gelin olacak kızlarının çeyizlerine yardım ederek alın teriyle kazandığı paradan mevsimine göre birkaç metre ya pazen ya da basma alırdı. Komşusu Hafize Teyze'nin yardımıyla el elden dikerlerdi. Kışın da hem eşine, hem çocuklarına hem de kendine yün yelekler, kazaklar, süveterler örerd. Eli çok çabuktu. Bir hafta bilemedin on günde koskoca ceket örerak eşine gurur ve mutlulukla giydirirdi. Çocuklarına ördüklerini ise üç günde bitirirdi. Genelde akşam çocukları uyuttuktan sonra radyoyu açar, kısık sesle dinlediği müzik eşliğinde aklından geçen bin bir güzellik ile her ilmeğe sevgisini de katarak örgüsünü örerd.

“Maden işi zor iş!” derdi ama kocasına pek belli etmemeye çalışırdı endişesini... Hafize Teyze'ye şöyle derdi: “Hasan'ın akli evde kalmasın, adamcağız rahat rahat çalışsın. Zaten onun sıkıntısı kendine yetiyor da artıyor bile... Bir de ben adamın kafasını şişirmeyeyim. “

Her şeye rağmen umutları yemyeşil sürgünler veriyordu. Dört erkek evlat yetiştiriyordu. Mutluydu, gururluydu. Oğullarını okutacaktı, en büyük okulları bitireceklerdi. Onlar madenin sancısını çekmemeliydiler. Bunun için gerekirse sabahlara kadar örgü örecekti, nakış işleyecekti ama yavrularını mutlaka okutacaktı. Işıl ışıl kara gözlerinden bunu başaracağına inancını ve gururunu okumak mümkündü elbette... Yılmaz Güney “Yetinen insan ölmüş demektir.” demişti ama Meryem Hatun az ile yetinmeyi bilenlerdendi.

Meryem Hatun o gece çok kötü rüyalar görmüştü. Rüyasında zelzele oluyordu. Taş üstünde taş kalmıyordu. Gökten ateş yağıyordu. Kendi her nasılsa çocuklarıyla bir mağaraya sığınmıştı. Korkuyordu ancak korktuğunu çocuklarına belli etmemeye çalışıyordu. Her akşam masal anlatırken olduğu gibi dört çocuğunu etrafına toplamıştı. Çaresizdi. Hasan da yanlarında değildi. Üstelik koskoca bir taş sığındıkları mağaranın ağzını kapatmıştı. Her taraf toz duman içindeydi. “Hasan!” diye bağıyor, kocasından medet umuyordu. Kendi çığlığına kendi uyandı. Kocasına madene gitme dediyse de dinletememişti. Kocası göçük altındaydı. Dört çocuğu yetim kendisi de dul kalmıştı. Çocuklarını okuttu elinden geldiğince ama üniversite sınavını kazanmak kolay değildi. En büyük oğlu Mehmet liseden sonrasını okuyamamıştı. İş de bulamayınca mecburen baba mesleğiyle buluşmuştu.

Mehmet, lavaboda ayna karşısında daldığı bu düşüncelerden Ayşe'nin çığlığıyla ayrıldı. Yatak odasına geldiğinde Ayşe “Mehmet, yetiş! Bizi kurtar!” diye bağıyordu. Ter içindeydi. Kocası ona “Rüyanda ne gördün ki böyle avaz adımı bağırdın?” diye sordu. Ayşe Hanım hala gördüğü kâbusun etkisindeydi. O da vaktiyle kaynanasının gördüğü rüyaya benzer kötü bir düş görmüştü. Bu yüzden kocasının moralini bozmamak için anlatmak istemedi. Rüyasında kapkaranlık bir dehlizdeydiler, kocası birden el sallayarak gözden kayboluyordu. Ayşe ne yana koşsa kocasını göremiyordu. Çocukları dehlizin ağzında duruyorlardı. Kocasını bulamayınca çocuklarına koşup sarılıyor, hıçkırığa hıçkırığa ağlıyordu. Kocasına sarıldı. “Bugün madene gitme ne olur!” dedi. Mehmet de “Hele bir sakinleş Ayşe'm, gül kokulu kadını!” dedi.

Ayşe yataktan kalktı, lavaboya gitti, Elini yüzünü yıkarken gözü aynaya ilişti. Kendi görüntüsünden kendi irkildi. Resmen kan ter içindeydi. Gözbebekleri büyümüşü. Yüzünde bir seğirme hâsıl olmuştu. Rahmetli babaannesi Nefise Hatun: “Kötü rüya gördüğünüz zaman çeşmeyi açın, suya anlatın. Kötülük, uğursuzluk suyla akar gider.” derdi. Ayşe de öyle yaptı. Rüyasını çeşmeyi açarak anlattı. Mehmet “Hayırdır Ayşe Sultan? Çeşmeyle mi konuşuyorsun?” diye karısına takıldı. Ayşe Hanım Mehmet’e çıkıştı: “Sen ne zamandan beri buradasın?” Mehmet şakacı bir ses tonuyla şöyle dedi: “Sen çeşmeyle sohbe başladığından beri...”

Ayşe biraz sakinleşince mutfağına geçti. Çayı demledi, sofrayı kurdu. Kahvaltı sofrası deyince mükellef bir sofraya değildi elbette... Bir paket margarin, zeytin ve de pekmez... Sofralarında zenginlik olmasa da gönülleri zengindi. Ayşe komşusundan duymuştu. Hatice Hanım dindar bir kadındı. Zenginlerin sofrasında yüz çeşit yiyecek olsa da yediklerinin tadını alıp almadıkları şüpheliydi. Lezzet Allah’tan bir armağandı. Çok şükür zeytin- ekmek bile olsa yediklerinin tadı hoşlarına gidiyordu çünkü fakir ama huzurluydular. “Allah, ağzımızın tadını bozmasın.” dedi Mehmet...

Çocuklar da uyanınca birer birer sofradaki yerlerini aldılar. Keyifli bir sabah kahvaltısı oldu. Büyük oğlanın öğretmeni sınıf kitaplığı için hikâye kitabı istemişti. Ortancanın da resim defteri ile pastel boyası bitmişti. Küçük kızın ise derdi apayrıydı: Lolipop şeker... Mehmet, cebindeki son parayı Ayşe’ye verdi. “Çocuklarımızın ihtiyaçlarını karşıla... Para artarsa sütlaç yap. Canım çekti.” dedi. Ayşe’nin “Gitme!” demesi işe yaramadı, Mehmet çocuklarını gösterdi ve de boş cebini... Sustular. Sözün bittiğı yerd. Çaresiz madene inecekti.

Evden el sallayarak ayrıldı. Güldü bembeyaz dişlerini göstererek... Ayşe kocasının arkasından gururla baktı. Uzun boylu, zayıf, kumral, ela gözlü yârinin gidişini izledi. Sonra oğullarını okula gönderdi. Meryem Sevim’e çizgi film açtı. Takvimin yaprağını kopardı. 13 Mayıs 2014... Mutfağına geçti. Sofrayı topladı. Bulaşıkları yıkadı. İçindeki sıkıntı geçmemişti. Derken bir patlama ile karışık çığlıklar duydu. Evden fırladı. “Madende patlama oldu. Maden çöktü!” çığlıklarıyla bahçedeki çitlerin dibine yığıldı.

Ayıldığında komşular başındaydılar. Ayşe’yi zapt etmek kolay olmadı. Halime Ana Ayşe’nin kollarımı, bileklerimi limon kolonyasıyla ovdu. Zaten komşuların çoğunun evlerine de ateş düşmüştü. Kiminin kocası, kiminin kardeşi, kiminin de oğlu madendeydi. Ayşe, bir anda ok gibi yattığı yerden fırladı. Çıplak ayak madene koştu. Yemenisi de başından düşmüştü. Hiçbir şeyi düşünenecek halde değildi. “Mehmet!” diye bağıırıyordu. Ocağına kimseyi yaklaştırmıyorlardı. Fırsat bulsa içeri girecekti ama olmadı. Oracığına çöktü. Başını ellerinin arasına aldı, hıçkırma hıçkırma ağlamaya başladı.

13 Haziran 2014 Cuma günü çocuklar karnelerini aldılar. İkisinin de karnelerindeki notlar baştan sona pekiyi idi. Ayşe küçük kızını komşuya emanet etti. Annelerinin ellerinden tuttular. Babalarının mezarına gittiler. Karnelerini mezarın üstüne bıraktılar. Ayşe de bahçedeki çiçeklerden bir demet

hazırlamıştı. Gözyaşları içinde çocuklarının karnelerinin yanına koydu. "Söz veriyorum Mehmet... Çocuklarımızın okuması için elimden gelen her fedakârlığı yapacağım. Onlar senin yaşadıklarını yaşamayacaklar. Bu yazgı babadan oğula geçmeyecek Rabbimin izniyle okumaları için ne gerekiyorsa yapacağım. Ruhun şad, mekânın cennet olsun." dedi. Ayşe de 301 acılı aile içindeydi. Bir süre sonra "Kömür bitti, ömür bitti." Söylemleri de bitti. Aileler acıları yetim çocukları ve yoksulluklarıyla baş başa kaldılar.

HARİKA UFUK
ADANA